

Iz Ljubljane. V koncertu, ki ga je v saboto zvečer v reduti napravil gosp. Anton Nedwěd, sedanji učitelj petja v učilnici tukajšnjega filharmoniškega društva, je pevski kor, združen z nekterimi gosp. družbeniki filharmoniškega društva, med mnogimi nemšk. pesmami pěl tudi venec slovenskih narodnih pesem, ki ga je gosp. Nedwěd spletel iz 25 najlepših slovenskih, horvaških in českih pesem. Kakor je bilo čez in čez polno koncertišče, tako izverstno je dopadlo od konca do kraja skor vse kar se je pélo. Kakor so se odlikovali posamezni pevci, posebno izverstna tenorista, katerih eden je kaj ljubko pel „Kje dom je moj“, tako možko se je odrezoval tudi ves pevski kor; razodeval je očitno: kakošen mojster ga je izučil in izuril. Filharmoniška družba more res vesela biti, da ima učitelja, kateri je v kratkem (gosp. Nedwěd je menda še le ob vseh Svetih prišel iz Prage v Ljubljano) osnoval tako obilen in tako krepak pevski kor. — Gosp. prof. dr. Strupi iz Prage je prišel te dni v Ljubljano, kjer bo čez Velikonočne praznike ostal.

Novičar iz raznih krajev.

Po cesarskem dovoljenji od 3. jan. in 3. marca se bo v Galiciji spet več novih železnic napravilo in sicer: iz Lvova (Lemberga) do Przmysla, iz Lvova čez Brod do rusovske meje, iz Lvova na desni breg Dnjestra in odtod na ravno tem bregu čez Černovice do meje Moldavske, in iz Przmysla na desni breg Dnjestra. — Predsednik dunajske razstave je unidan vélikemu zboru dunajske kmetijske družbe na znanje dal, da se utegne iz vseh doneskov nabrati blizo 90 000 fl., s katerimi se bojo mnogoverstni stroški razstave lahko poravnali; naznanil je tudi, da po napovedbah, ktere so odboru došle iz raznih dežel, se more v razstavo pričakovati najmanj 500 goved, 100 kónj, 300 ovác in 100 prešičev. Lepo število same izbrane živine! 4 orale velik prostor je za-njo pripravljen. — Bere se, da že letošnjo pomlad bojo začeli v Galiciji na meji rusovski terdnjave zidati in da bojo vojake rabili pri vsem tem delu. — Iz Pariza se piše, da si francozka in angleška vlada prizadevate srednici biti za poravnanje razpora med avstrijansko in sardinsko vlado, in da ste obé poslednje vladi to posredovanje rade sprejele. — V Alessandrii bo sardinska vlada napravila taborišče za 20.000 vojakov; al „Gazzetta milit.“, orgán vojnega ministra, terdi, da to ne pomeni nikakoršnega kljubovanja, ampak je le navadna, vsakoletna vojaška vaja. — V Parizu so zasačili spet puntarijo in v mestu in bližnji okolici zaperli več deležnikov. — Iz Černogore ni še mogoče zavolj različnih naznanil nič prav gotovega zvediti; edino to je gotovo, da dvé stranki si stojite hudo nasproti in da ima knez Danilo mnogo veljavnih možakov zoper sebe; da pa je tudi bivši njegov tajnik gosp. Medaković že v zaporu, se iz različnih pisanj ne more za gotovo zvediti. — Kmalu se bojo v Moldavi in Valahii godile važne reči, ker so volitve poslancov v deželni zbor, ki ima prihodnjo osnovo teh dveh dežel ustanoviti, že razpisane in si rusovska in francozka vlada prizadevate — turški vladi nasproti — dognati zedinjenje obeh dežel pod eno oblast. — Pri volitvi deržavnega poslanca v Kilderminstru na Angležkem so se unidan tako hudo stepli, da so enemu, ki je želel za poslanca izvoljen biti, skor glavo razbítli; več sto drugih oséb pa je manj ali huje ranjenih razsajočo derhal zapustilo. — Švajcarsko-pruski klopčič še ni izmotan. — Iz Amerike pride v Sevastopolj neki gosp. Gowan, ki hoče s posebnimi mašinami saj 40 tistih ladij iz 60 čevljev globokega morja vzdigniti in celih na dan spraviti, ki so jih Rusi ob začetku vojske pred 3 leti potopili in ž njimi vhod sovražnih ladij v luko sevastopoljsko zabranili; vse druge pa, ki jih ne bo moč vzdigniti na dan, bode pod vodo z smodnikom razdjal. V 2

letih misli svoje delo doveršiti; v povračilo svojega truda in stroškov bo prejel polovico tega, kolikor bojo na dan spravljene ladije vredne; večjih ladij, ki so bile potopljene še le eno leto stare, se cení ena na 1 milijon dolarjev; smodnik mu mora rusovska vlada dati. — Avstrijanska hiša za romarje v sv. deželo bo v Jeruzalemu kmali končana: v vélikem poslopji, 25 sežnjev dolgem in 11 širokem, bo 25 sob, večjih in manjših, za 100 ljudi v sili dosti prostornih. — Tudi iz severnega Švedskega se pripoveduje od takošne lakote, da so v nekterih krajih vidili otroke, ki so svoje lastne perste snedli; mnogo lakote umerlih ljudi pa so našli s slamo v ustih.

Terstenjak-u in Hicinger-ju!

Kdor dragoceno naroda starino
Na dan pospravlja skerbno iz zapaha;
Kdor spomenike svete treblje maha
In davnih vekov razdeli témnino;

Kdor dóma razmotruje zgodovino,
Ko iše spričeb slavnih djanj iz praha
In oznanuje, kar je res, brez straha:
Ta ljubi zvésto svojo domovino.

Vidva na čast preljube majke mile,
Darujeta takó vse svoje sile:
Občutke serca in vednosti glave;

Zato pa se v prihodnje vse vremena
Svetila častno bosta Vaj imena —
Ker sta ju zapisala v bukve Slave.

Dr. Lovro Toman.

Pogovori vredništva. Gosp. A. Okišk: Da že poskušate pesmice kovati, je hvale vredno, — al na svetlo še ne moremo ž njimi. — Gosp. J. P.: Pesmica od „žival. ženit.“ je v národnem duhu osnovana; da bi pa bila za natis treba, da jo s kakim vajenim pesnikom dobro zbrusita. — Gosp. J. G. v C.: Radostni smo brali Vaše „jezikosl. pom.“, ki nam razodevajo, da ste terdni v slovenščini in gerščini; al če bomo tako na drobno rešetarili in se celó za take besedice lovili, bomo do sodnega dné se pričkali o slovnških pravilih, in ker vsak svoje in dostikrat ravno nasprotno terdi, bomo zavolj slovnice zanemarili pisanje potrebnih knjig. Prav je in treba, da nam je mar za slovnico in za napredek jezika, kteremu so tudi „Novice“ vseskozi zvesto udane, — al „est modus in rebus“. Krepko se v svojem spisu poganjate za „sedaj“ (sadaj) in zametujete „zdaj“. — ali mili Bože! kdor vprašuje s „kdaj?“ dovolite, da se mu odgovarja z „zdaj“. Sedaj, sadaj, zdaj: piši kakor ti je drago; da le to, kar pišeš, kaj veljá in je važno, zanimivo, koristno, podučno, zabavno! Iz vsega pa, kar je v poslednjih 10 letih o slovnških pravilih že dovrélo (ausgegohren), se očitno vidi potreba nove slovnice slovenske, v kateri bi se kritično in brez enostranstva ustanovilo, kaj naj veljá, in ki naj bi tudi bila edina slovnica po vseh gimnazijah. Vémo sicer, da še tudi potem ne bo konca — kakor Čop resnično pravi — „der grammatischen Grübeleien. die bei uns von solcher Wichtigkeit sind!“, vendar bo tak „codex“ saj nekoliko odpravil „prepíre brez konca in kraja“. — Gosp. J. V. v C.: Tú sem spadajo tudi Vaše opombice. Pravite, da „naj bi ne delali razložka med iz in z in pisali vselej iz“. Al slovnice in tudi „Novice“ razločujejo „z“ v pomenu „herab“ od iz „aus“, tedaj ne pišemo „iz drevesa“ pasti aus dem Baume fallen, ampak „z drevesa“ pasti. — „Štirsko“, „Štajarsko“ pravite, da ni pravilno, pravilno je „Štajersko“. Zastran „Štirsko“ — poglejte kar je gosp. Terstenjak pisal. Med en in eden ali jeden delamo razložek po slovnica (glejte „slov.“). Pravite tudi „mnogokrat je napčno, mnogokrat pravo, ker krat je možk. spola; beremo tudi napčno tabart, namesto pravega tobart, ker bart je ženskega spola; pravilno je „s njim“, ne pa z njim“. — Vse to, kakor smo že gori rekli, dokazuje potrebo edine kritične slovnice, ker vidi se, da dosedanje slovnice vsch teh malenkost niso tako dognale, da bi se ne čuli glasi „pro in contra“.